

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

Librarian of Congress
Washington, D. C.

AMERICAN IN SPIRIT
GN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN-HOME

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, NOVEMBER 15, 1949

LETO LI.—VOL. LI.

NO. 224

VESTI IZ SLOVENIJE

UMRLI SO: Ervin Hude v Kočevju, Jakob Novak na Lesnem Brdu pri Vrhniki, Lado Polak v Ljubljani, Božidar Černe v Kranju, Antonija Nebenfuerer v Ljubljani, Ivan Verzun v Dravogradu, Matija Božič v Ljubljani, Jože Prešeren v Poljčanah, Bogumil Smolej v Ljubljani, Terezija Posavec v Ljubljani, Lipuš Bogomir v Ljubljani, Vekoslav Longo v Kranju, Marija Fink v Ljubljani, I. pold žvab iz Logatca, Andrej Žoraga na Divači, Magdalena Vozelj v Ljubljani, Matevž Prevec v Ložu, Franc Jančar na Jesenicah na Gorenjskem, Stanko Dermastija v Ljubljani Ivo Smrekar v Ljubljani, Miroslav Brajer na Ježici pri Ljubljani, Jakob Hodomalj v Zagorju ob Savi, Angela Dermastija v Garmelnah pri Ljubljani, Mici Znidar v Mengšu.

SKOPLJE: V Skoplju so dogradili nove centralne zapore OZNE, ki so namenjeni v blagor LR Makedonije. Tri četrtine te šole za "ljudsko demokracijo" obsegajo zapori oziroma celice, od katerih je večji del le po pol metra širok. Vse celice so brez oken, namesto katerih so bile napravljene le male zamrežne luknje. Vse po gestu gradimo socializem!

MAHOVNİK: Na gozdnem gospodarstvu Mahovnik pri Kočevju dela 300 kaznjencev, ki so bili kaznovani z do 6 mesecev prisilnega dela. So sami moški iz različnih krajev in slojev od 15 do 70 let starosti. Zaposleni so pri žagi, natovarjanju kamionov in sekanju lesa. Seveda se briga zanje močna straža miličarjev. Kaznjenci stanujejo v barakah. Delati morajo ob slabi hrani najmanj 10 ur dnevno.

AMBRUS: V Ambrusu so po smrti župnika vaščani zaposlili za dodelitev novega duhovnika. Ljudski odbor jim je to tudi obljubil pod pogojem, da zberejo prej 100 ljudi za enomesečno udarniško delo. Ko so to storili in se vrnili z dela, jim je ob-

last zagrozila, da jih bo zaprla, če se bodo še drznili prositi za duhovnika.

LJUBLJANA: Ko je oblast s silo odgnala ljubljanske jezuite na opustošeni in zapušteni Valvazorjev grad Bogenšperk pri Litiji, jim je pustila vzeti s seboj le osebne stvari, nekaj omar, miz in stolov, nikakor pa ne postelj. Njihovo knjižnico so vrgli med star papir.

LUKOVICA: Kmet Franc Stropnik iz Lukovice je dobil nalogo, da mora oddati 200 kg težkega prašiča, ali pa dva prašiča s skupno težo 200 kg. Ker je oddal prašiča težkega samo 197 kg, so mu poslali na vrat milico, ki mu je zaplenila še enega prašiča, težkega 120 kg. Kmet in njegova žena sta se pritoževala nad takim postopkom, pa ju je OZNA aretirala in neznanokam odpeljala.

Prosimo rešite nas v Ameriko

Pod tem naslovom javljamo našim rojakom imena in podatke o tistih slovenskih družinah in posameznikih, ki v Evropi izven domovine čakajo in prosijo za vstop v USA. Prosnje so poslali na Ligo Katoliških Sloveskih Amerikancev, 10316 Barrett Ave. Cleveland, Ohio. Na ta naslov naj tudi piše vsak, ki bi se za koga izmed navedenih zanimal. Lepo prosimo vse naše usmiljene ljudi naj ne grede mimo te rubrike z mrlim srcem. Vsak, ki bo ta imena bral, naj napravi trden sklep da bo pomagal vsaj enemu.

Franc Mlakar, roj. 1914 v Cerkno, drvar, z ženo in 8 letnim sinom,

Jože Miklavčič, roj. 1924 Osljca pri Muljavi, kmet, vinogradnik, z ženo in enoletno hčerko,

Franc Zorman, roj. 1912 Bobovek, predosjle, opekarnar, šofer, z ženo in hčerkami: 15, 11, 6, 4 in 1 leto ter sinovi 6 in 2 leti,

Stanko Šuligoj, roj. 1915 Kal, kmet, z ženo, sinom 9 let in hčerko 3 leta, ter sestrično Gabrijelo Kovačič roj. 1925 Kal, šivilja,

Martin Valenčak, roj. 1916 Olimlje, Brežice, kovač, elektrovarilec, z ženo in 6 letnim sinom,

Marija Jeretina, roj. 1890 Rafole pri Kamniku, gospodinja s hčerkami: 20, 23, ter sinovi: 18, 29,

Mihael Jeretina roj. 1911, zidar, z ženo in otroci: 4, 3, 2 in 1 leto,

Andrej Tolas, roj. 1914 Gaborje pri Dobovi, kmet, natakari, Bogomir Kraut, roj. 1925 v Mariboru, študent, sprejme vsako delo,

Milan Kravos, roj. 1923 v Skriljah, mehanik,

Martin Krivic, roj. 1916 v Šturški gori nad Cerklijami, kmet,

Bruno Križnič, roj. 1903 v Solkanu pri Gorici, strojni ključavničar z ženo in sinovoma: 5 in 1 leto,

Marija Krulc, roj. 1880 v Moravčah, gospodinja s hčerama: Marija Krulc ml., roj. 1910, kmečka delavka,

Genovefa Krulc, roj. 1925, kmečka delavka,

Nova ruska ofenziva za "mir" med narodi

Novi napadi Višinskega na Združene Države — Borba je vedno bolj ostra

Lake Success. — Ruski zunanji minister Višinski je čeli dve uri govoril proti Ameriki in Veliki Britaniji, češ da pripravljata novo vojsko proti Sovjetski zvezi. S tem je hotel zagovarjati novi sovjetski predlog za posebno mirovno zvezo med Sovjetsko Zvezo, Ameriko in Veliko Britanijo. Z najbolj kričnimi frazami je nazival zapadni veselil kot dva nevarna vojna hujskača.

Zastopnik USA Warren Austin je takoj zavrnil ruski predlog, kot čisto demagogijo in izmikanje resni, učinkoviti kontroli atomskega orožja. Posebna pogodba je popolnoma nepotrebna, ker pogodbo imamo že dovolj in v vseh je določeno čuvanje miru, le izpolnjevati jih je treba. Našemu delegatu se je pridružil tudi zastopnik Velike Britanije. Austin je rekel, da Višinskijeve tirade nikogar več ne presenečajo, ker on ponavlja že v treh zasedanjih vedno eno in isto.

Višinski je za svoje namene uporabil tudi spor med našo mornarico in avijacijo in rekel, da je razprava v tem sporu pokazala kako razne panoge naše obrambne sile delajo načrte kako bodo v bodoči vojni uničevali mirne narode in njihova mesta.

IZ RAZNIH NASELBIN

BRADDOCK, Pa. — Dne 20. okt. je naglo umrl Frank Dollnar, star 62 let. Zapušča ženo, dva sina in hčer.

MILWAUKEE. — V nedeljo zjutraj, dne 6. novembra, so našli v postelji mrtvega Jožeta Radlja. Imel je srčno hibo, katera ga je mučila nad 10 let. Rojen je bil v Spodnji Brezovici pri Višnji gori na Dolenjskem; v Ameriko je prišel pred 45 leti. Leta 1912 se je podal v Jugoslavijo, kjer je potem vodil gostilno v Ljubljani. Ob izbruhu prve svetovne vojne se je vrnil z ženo Frances v Ameriko. Najprvo se je nastanil v Indiani, nato se preselil v Racine, Wis., kjer je tudi vodil gostilno do prohibicije. Potem je prišel v Milwaukee oziroma na West Allis.

WINTON, Wyo. — Tony Iskra je bil 7. sept. pobit pri delu v premogovniku. Zlomilo mu je nogo in bil je pet tednov v bolnišnici v Rock Springsu. Zdaj se zdravi doma in ima nogo še vedno v mavcu. Poleg tega ga nadleguje že več let tudi sladkor-na bolezen. — Mike Basarich, član istega društva, se nahaja v Besinu, Wyo., že od julija 1948.

BARBERTON, O. — Dne 24. sept. je umrla Mary Troha, rojena Ožbol, doma iz Babnega polja, v Ameriki 29 let. Tukaj zapušča moža Antona, sina Franka in hčer, v Alhambri, Cal., sina Antona in vnuka, v Clevelandu teto Jennie Sepec, v starem kraju pa mater.

Poizvedovalni kofiček

Morda kateri izmed beguncev v Kanadi ve, kje se nahaja Alojzij Germ? Naj sporoči na Mrs. Frances Vrtovsni, 9215 Kempton Ave. Cleveland, Ohio.

Chapman je tajnik za notranje zadeve

Washington. — Oscar Chapman je imenovan za novega tajnika za notranje zadeve. Uživa glas izvršnega uradnika in zelo delavnega politika, ki je bil vedno zvest Rooseveltu in Trumanu. V zadnji voilni kampanji je veliko delal za Trumanovo izvolitev in bil med njegovimi glavnimi strategji. Tudi politični nasprotniki pravijo, da je notranji departament z njegovim imenovanjem samo pridobil.

Ameriška vojska ostane v Nemčiji

Rusi pripravljajo več propagandnih manevrov — Nemci žele da naše sile ostanejo — Acheson slavi berlinski odpor

Bonn, Nemčija. — Združene Države in zapadno-nemška republika sta sporazumno določili, da sedaj nikakor ni časa, da bi se zapadne vojaške sile odstranile iz zapadne Nemčije. Dasi je verjetno, da bodo Rusi delali reklamo s tem, da bodo navidezno odpreli svoje vojaške edinice iz vzhodne Nemčije, bo nevarnost napada še vedno ostala. D a Rusi resno mislijo še nadaljevati svojo vojno proti zapadu, so dovolj krepko pokazali s tem, da so svojega maršala imenovali za vojnega ministra poljske republike. Pod varstvom tega moža bodo v Poljski in vzhodni Nemčiji vse ruske edinice pod različni imeni in v različnih oblikah čakale na prvo priliko, da zopet razvnamejo kaka nasprotja in povzročijo ali "mrzle" ali celo drugačne spore.

Nemška vlada je to stališče sama objavila in pozvala nemški narod naj ne naseda morebitnim bodočim ruskim propagandističnim potezam. Nemci se zavedajo, da ni prav nobenega resnega znamenja, da Rusi hočejo popustiti v mrzli vojni proti zapadu.

Tajnik Acheson je imel konferenco s časnikarji v Frankfurtu. Posebno je hvalil zadržanje prebivalstva v zapadnem Berlinu in njegovo borbo proti vsem komunističnim spletkam.

Zunanji ministri v Parizu v sporazumu radi Nemčije

Pariz, Francija. — Zunanji ministri zapadnih treh velesil USA, Velike Britanije in Francije so se sporazumeli in dali enotna navodila svojim visokim komisarjem v Nemčiji glede enotnega ravnanja v vseh nemških zadevah, posebno glede vključenja Nemčije v zapadno-evropsko zvezo. Tajnik Acheson je takoj po seji ministrov odpotoval v Nemčijo.

Pomoč za jugoslovansko avijacijo

Belgrad. — USA in Jugoslavija sta začeli pogajanja, da bi ameriški potniški in trgovski zrakoplovi lahko uporabljali jugoslovanska letališča. USA je izdala dovoljenje, da se sme v Jugoslavijo uvoziti 40.000 sodov bencina za avijone. Poleg tega je izdano dovoljenje, da sme Jugoslavija v USA nakupovati delo za avijone in material za popravila.

SLOVENSKI IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE. POMAGAJMO JIM!

Acheson v prestolici zapadne Nemčije

Naš tajnik je imel obširne konference s člani nemške vlade in ameriški uradniki — Nova pomoč za obnovo

Bonn, Nemčija. — Tajnika USA Achesona je pričakovalo na kolodvoru kakih 4000 Nemcev, ki so pozdravljali s kločki in robei. To je prvič po drugi svetovni vojni, da je tajnik zmagovalne sile obiskal nemško prestolico. Acheson je imel konference s predsednikom nemške republike Heussom, predsednikom opozicije Schumacherjem in drugimi nemškimi politiki. Acheson je imel tudi razgovore z ameriški uradniki v Nemčiji in je potem dal izjavo časnikarjem. Tudi v tej izjavi ni poudaril kaj je pravzaprav sklenjenega novega na konferenci treh zunanjih ministrov v Parizu, le naglašal je, da so sklepi vsi taki, da bodo krepko podprli obnovo nemškega gospodarstva in vključitev Nemčije v zapadno-evropsko skupnost. Acheson se je sestel tudi z vsemi tremi visokimi komisarji zapadnih velesil za Nemčijo.

Republikanski kandidati za guvernerja v Ohio

Columbus, O. — Republikanci bodo imeli predvidoma kar tri kandidate za guvernerja pri prihodnjih volitvah. Sedaj je prijavil kandidaturu župan v Columbusu James A. Rhodes, po prej se je že javil kot kandidat državni blagajnik Don H. Elbright. Poleg teh dveh je kandidat tudi bivši državni tajnik Edward I. Hummel.

CHICAGO. — V predmestju Summitu je v nedeljo umrl John Kalan, star 74 let, doma iz Kranja, Gorenjsko. Zapušča sina Maksa in sinah Josie.

ROMAN "JUTRO BREZ SONCA" JE ŽE V KNJIGOVZNICI

Te dni smo poslali v knjigo-tiskan na finem in trpežnem veznicu zadnji snopič Jontezovega romana "Jutro brez sonca." Knjigovez obljublja, da se bo še posebej potrudil, da bo novi roman najlepše opremljena knjiga, kar jih je kdaj izšlo med ameriškim Slovenci. Trdo vezana knjiga bo imela na platnicah krasno in zelo pomembno umetniško naslovno sliko. Tudi tisk je lep in razločen, z velikimi črkami, kakršne rabimo v uvodnikih, da tudi čitatelju z opešanim vidom ne bo povzročalo čitanje te knjige nobenih težav. Naravno, da je roman

Razne najnovejše svetovne vesti

WASHINGTON. — Tajnik Acheson se vrača v USA. Pri odhodu iz Evrope ni dal nikakih izjav. Imel je konference tudi z dvema vrhovnima uradnikoma ruske okupacijske oblasti v Nemčiji.

NEW DELHI, INDIA. — Izvršili so smrtno obsodbo nad morilcem indijskega voditelja Mahatma Ghandija. Pred smrtjo je morilec še ponovil, da je prepričan, da je imel misijo umoriti Ghandija in da je hotel s tem preprečiti udor evropske kulture v Indijo in podvreči Muslimane Hindujski oblasti.

VARSAVA, POLJSKA. — Ruski maršal Rokosovski je postavljen za člana izvršnega odbora poljske komunistične stranke. V izvršnem odboru so napravili tudi druge spremembe in dva odilna poljska komunisti sta odletela, ker sta bila Rusom premalo zanesljiva.

Zveza Narodov hoče preiskati šolstvo in zdravstvo v kolonijah

Lake Success. — V odboru za kolonije pri Zvezi Narodov je prišlo do ostrih nasprotij med britanskimi in francoskimi zastopniki in ostalimi delegati Odbora je proti protestom Francozov in Angležev sklenil, da bo preiskoval šolske in zdravstvene razmere po vseh kolonijah, ki jih upravlja, kaka članica Zveze Narodov. Britanski in francoski delegat sta izjavila, da s tem Zveza Narodov daleč krši svoj delokrog in se meša v zadeve, ki so izključno le zadeve dotične vlade. Francoz je celo rekel, da njegova vlada ne bi podpisala ustanovne listine Zveze Narodov, če bi bila vedela, da se bo tako uporabljala. Kljub vsemu temu je bil predlog sprejet.

Pes se je izkazal kot zvest čuvaj

Lincolnton, Ga. — Mrs. Mary Greer, stara 82 let, je zašla v gozd in tam umrla. Sli so jo iskali in jo našli mrtvo, ob truplu pa je stal njen zvesti pas, ki ni pustil nikogar blizu. Šele, ko je prišel mož pokojne, je mogel poklicati psa proč. Na obleki umrle se je poznalo, kako jo je hotel pes odvreči domov iz gozda, pa je bila pretežka.

Za posebno pogodbo Japonske z USA

Tokio, Japonska. — Japonski predsednik vlade je predlagal parlamentu naj vlada sklene posebno mirovno pogodbo z zapadnimi velesilami, če bi se na ta način mogel urediti vse viseče in pereče zadeve in likvidirati posledice nesrečne vojne.

CHICAGO. — V predmestju Summitu je v nedeljo umrl John Kalan, star 74 let, doma iz Kranja, Gorenjsko. Zapušča sina Maksa in sinah Josie.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Novorojenček umrl. — Staršem Rose in Leonard Sindelar iz Pettybone Rd. Bedford, Ohio, je umrl novorojenček, ki so ga pokopali včeraj. Materino deklško ime je bilo Rose Papež. Stara mati je Mary Zupan iz 6930 Hecker Ave.

Denarnico izgubil. — Dečko je izgubil denarnico med 63. cesto in Bonna Ave. Najditelj je prošel, da pokliče EN 5887, ali atopi v stik z Ronald Slogar, 1149 E. 63. St.

Doma iz bolnišnice. — Mr. Valentin Plesec, 16823 Waterloo Rd. se je vrnil iz bolnišnice na svoj dom in se tem potom zahvaljuje vsem prijateljem za obiske, cvetlice in voščilne kartice. Priporoča se prijateljem, da ga kaj obiščejo na njegovem domu.

NOVI GROBOVI

Frances Wolf

V ponedeljek zjutraj je po kratki boleznii preminula v Cleveland Clinic bolnišnici Frances Wolf, rojena Plesničar, stara 51 let, stanujoča na 14703 Sylvia Ave.

Tukaj zapušča zalujočega soproga Leona, ki je bil rojen v vasi Trnovo pri Gorici na Primorskem, sestro Rozalijo o-mož. Erjavca, brata Angela Plesničar ter več drugih sorodnikov.

Rojena je bila v Voglara vasi pri Gorici na Primorskem kjer zapušča sestro Anastasio Burdeco, brata Jožefa in Leopolda in še več drugih sorodnikov.

Tukaj je bivala 28 let. Bila je članica dr. Bleško Jezero št. 27 SDZ, Progressivne Slovenke Krož. št. 1, pevskega zbora Jadran, kjer je soprogo Leo predsednik. Bil je jako aktiven na društvenem in kulturnem polju. Zadnji čas je posebno pridno zbirala in pošiljala blago in prispevke v Jugoslavijo. Pogreb bo v četrtek popoldne ob 1:30 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. na pokopališče Knollwood.

Banka ne prodaja še razglednic

Gunnison, Colo. — First National banka je bila neko jutro pravi semenj. Ko so banko odprli so se vsuli notri turisti, ki so hoteli kupiti razglednice, poštne znamke in tako. Uradniki so debelo gledali, dokler ni nekdo rešil zagonetke. Ulični napis, ki je kazal proti pošti za vogalom, je nekdo obrnil tako, da je kazal naravnost proti banki.

Pes ji je rešil življenje, pa ne rad

Macon, Ga. — Štiri leta stara Patricia Aarons je pestovala pri oknu svojega psička. Okno se je odprlo in deklice je zletelo na tla, 40 čevljev globoko. Ves čas je krčevito držala psa in pri padcu pada na kužeta. Dekletce je ostalo živo, pes je bil pa mrtvo.

Novo aretacije v Albaniji

Belgrad, Jugoslavija. — V Albaniji so oblasti zopet uprizorile splošno čistko. Aretiranih je mnogo oficirjev in civilnih uradnikov, ki so hoteli prebežati preko meje v Jugoslavijo.

CLOUDY
Vremenski prerok pravi:
(nič se ne ve brez ciganke)

Danes megleno in mrzleje; jutri lepo in nekoliko gorkeje.

Tri na dan

Tisti, ki so glasovali za nove vrste glasovnice pravijo, da bodo po tej volilici bolj inteligentno volili, ker bodo morali delati pred vsakim kandidatom križ.

Ta je boss! Na 8. nov. je bilo na glasovnici ime Albert Placek in sicer med kandidati za sodnike. Placek je dobil nad 60.000 glasov, to se pravi 60.000 posameznih križev.

In nad 60.000 volivcev ni vedelo, da so glasovali za mrtvega človeka. Placek je namreč umrl tekom kampanje, ko je bilo že prepozno, da bi vzeli njegovo ime z glasovnice.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor) Cleveland 3, Ohio
6117 St. Clair Ave. Henderson 9628
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NOVEMBER

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Entered as second-class matter January 6th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

NAROČNINA
Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES
United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year, \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

No. 224 Tues., Nov. 15, 1949

REV. JAGER IZJAVLJA

Kljub že priobčeni izjavi še vedno dobivam slučaje, da naši rojaki mislijo, da jaz razpošiljam one knjižice, ki prihajajo iz Barbertaina.

Tem potom ponovno in odločno izjavljam, da nimam niti jaz, niti fara Srca Jezusovega absolutno nobenega stika ne z "Baraga Relief-om," niti s katerokoli knjižico, ki je bila poslana iz Barbertaina.

REV. MATT. A. JAGER,
župnik fare Presv. Srca Jezusovega v Barbertainu, Ohio

BESEDA IZ NARODA

Opazke in pripombe

Cleveland, O. — Nekateri ljudje imajo v resnici trde glave, da jim ničesar ne zabiješ vanje ne z lepo besedo ne s kljucem, vendar jim tega ne moreš šteti v zlo, ker veš, da si pač nisi sami izbirali svojih glav, temveč morajo biti zadovoljni s tem, kar jim je dal ljubi Bog ob rojstvu. Ampak nekateri ljudje se samo delajo trdoglave in po domače povedano uganjajo hinavščino ali brijejo norca iz lahkovernežev. Jaz bi rekel, da spada med slednje tudi Proletarčev urednik, ki pravi v izdaji od 2. nov. pod naslovom "Tole mi ne gre v glavo":

"Čemu se obtoženci v državah 'ljudskih demokracij' sami sebe obtožujejo na obravnava in si sami zahtevajo smrtno kazen za svoje politične pregreške, dočim se v državah 'zapadne demokracije' branijo mesece in mesece pred poroto in sodniki, pa če so še tako krivi, to mi nikakor ne gre v glavo! Nekaj je nekje narobe bodisi z eno ali drugo 'demokracijo'!"

Seveda ni Frank Zaitz tako salamensko zarukan, da ne bi vedel, kaj je narobe z "ljudskimi demokracijami" iz Stalinske šole in Titovega razreda. Ampak mož skuša obenem jezdit na dveh konjih, sedeti na dveh stolih in prizigati svečo Bogu in hudiču! Zato devlje tudi našo politično demokracijo, ki je vsem vidno dejstvo, v narekovanju ali ušesca kakor komunistično "ljudsko demokracijo," ki je zgolj ena izmed mnogih komunističnih propagandnih kraljic; zato ne imenuje komunistov z imenom; zato se dela bolj neumnega kakor je.

"France bi se moral vprašati, meni sosed Miha, 'kaj je narobe z njim, da takole pred vsem svetom noree brije sam s seboj? Kam, le kam misli pri fijkariti s svojim mršavim kljusetom po teh kolovozih, po katerih ga goni? Ta pot ne vodi iz gošče na plan!'"

Proletarčev upravnik se v isti številki pritožuje, da delajo titovske oblasti v starem kraju ovire njegovemu listu in Družinskemu koledarju, da ne prihajata redno na svoj naslov. (Ali je mogoče, tovariši, da bi vladala v vaši odrešeni Titovini — bognasvarju! — cenzura? Ampak to vendar ni mogoče! To je buržvazna slabost degeneriranih kapitalističnih demokracij kakršna je naša, dočim je vaš patron — Tito — haha, hoho! — vendar ljudski demokrat!). Mož se je obrnil namokrat na Zvonka A. Novaka v informacijskem uradu pokrajinske vlade v Ljubljani, ki je odgovoril, da so mu na ljubljanski pošti "pojasnili, da že nekaj časa pazijo na obe publikaciji, a doslej še niso našli nobene nepravilnosti."

Pritožbe Proletarčevih naročnikov v Sloveniji o nerednem dostavljanju lista in koledarja pa dovolj jasno povedo, da ista komunistična poštna

oblast čisto ne najde v Proletarcu tudi nič priporočljivega in tako se marsikatera številka lepo "izgubi." Stavim dolar proti ficku, da doleti ta usoda v prvi vrsti številke, v katerih je Zaitz na višku s svojo umetnostjo jezdenja na dveh narazen drvečih kljusetih! Zaitz bi moral vedeti, da tovarišem v Ljubljani ne zadostuje, da udrži po Vatikanu, kritizira Ameriko in postavlja neumna vprašanja, temveč da zahteva jo stoprocentno zvestobo Titovi komunistični stvari!

Proletarčevu pritoževanje nad komunistično cenzuro v starem kraju je dragoceno priznanje, kako prav so imeli tisti njegovi nekdanji sodniki, katerim je pred nosom zaloputnil vrata ter jim arogantno svetoval, naj gredo v klerikalce, ker so vztrajali, da je v današnji Jugoslaviji še mnogo manj svobode kakor je bilo pod Aleksandrovo diktaturo. Kaj pa se smerite zdaj, "tovariši," ko se vam je ta tolikanj opevana titovska "svoboda" in "pravica" zataknila v goltancu kakor ribja kost! Saj ste vendar dobili, kar ste hoteli! Dober tek, so — pardon! — tovariši!

Dobil sem v roke dve številki novega "Novega lista" in že po površnem pregledovanju prišel do zaključka, da je imel Proletarčev prav, ko je javno namignil, da ni novi list v nobenem pogledu nič novega in da njegov pojav ne bo niti najmanj pomagal titovski komunistični stvari med ameriški Slovenci, Srbi in Hrvatji. Prejavanje neprepričevalne, zelene politične modrosti "bojsa iz Klivlonta" (Milan Medvešek) v hrvaščino in potopis Ane Krašne prav gotovo ne bodo pridobili Titu novih rekrutov med nami. "Istina (resnica) o Jugoslaviji," ki jo ponuja to novo titovsko trobilje, je prav toliko podobna resnici kakor tista, ki jo že pet let "pedlajo" Prosveta, Proletarčev in zarjavla devica E. "Nof sed!" je pred leti zapisal neki dopisnik v Prosveti. "Nof sed!" pravim tudi jaz.

Pred menoj je 11. številka "Svobodne Besede," ki posveča glavno pozornost razkrajjanju v taboru naših titopotnikov, ki se očituje v silni zmanjšanosti pri Prosveti, poparjenosti pri zarjavli devici na šenklerju ("Tovariši, za božjo voljo, drž'te se!") in pomanjkanju vsakih smernic in nesmotrenem bevskanju pri Proletarcu. Slednji me zadnje čase spominja na čemernegega starega psa, ki se jezi na ves svet in mrko renči pred se, ne da bi vedel, zakaj. Tudi ta številka štrglja oguljene rdeče kožuhe naših titopotnikov in kominformcev da veselje. Tudi Titovemu novemu pobratimu Lobju iz Blata izpraši komat sopotniško vest kakor se spodobi. Pa Proletarcu pove, da so ameriške socialistične organizacije v Zdr. državah v skupni izjavi obsodile sovjet-

ski "socializem" kot teroristično zločinsko spako, ki nima ničesar skupnega s pristnim socializmom. Urednik Zajac je jo brzgone prezri pri svojem tavanju med sovjetsko "ljudsko demokracijo" in titovsko "ljudsko pravico." Prav očučno je izvirno poročilo o razmerah v starem kraju. Tudi Zakelj in Frakelj po svoji navadi potokata ali popolitizirata. Le z eno opazko v tej številki ne soglašam — namreč, da je Prosveta na umiku. Na kakšnem umiku? Prosveta se je enostavno izgubila v goščavi svojih lastnih nasprotij! Urednik Garden se zabava s tem, da se s svojim krampom tolče po zobeh ter sam sebi osle kaže!

Listu je priložena prošnja na somišljenike za pomoč, kajti začel je lezti v dolg. List več kot zasluži, da mu nemudoma priskočijo na pomoč s podvojenimi prispevki vsi demokratični rojaki, predvsem člani SNPJ, katerim je do tega, da se njihova jednota otrese današnjega omejenega, zmešanega, diktatorskega sopotniškega vodstva in postane spet to, kar je bila, dokler je ni kloroformiral SANS z nacional-komunističnimi idejami: demokratična podpora zveza naprednih slovenskih delavcev!

To, da urednik Debevec ni bil izvoljen v okrajno ustavno komisijo, me ni niti najmanj presenetilo; čudno bi bilo, če bi se zgodilo drugače. Saj je bil kar čudež, da je dobil 45 tisoč glasov, ko pa ni bilo nobene omembe vredne propagande zanj, noben časopis ga ni priporočal in — kar je najvažnejše! — razen Slovencev ga volilci sploh niso poznali in njegovo ime jim je bilo tuje. In ime je pri izbiri največ štelilo, to priznavajo tudi ameriški časopisi. Računajoč na vse te faktorje, sem mu pred volitvami prerokoval okrog pet tisoč glasov. Torej sem se uštel za pičlih štirideset tisoč! (Jaz bom še prerokoval politične izide!) K takšnemu porazu mu je treba — čestitati (dvakrat: enkrat h glasovom in drugič, ker se je rešil nevhvaležne in zastojne službe)!

Ker smo že pri tem, naj še dodam, da so naši šenklerski uredniki sploh premalo poznavali v ameriški javnosti, da bi mogli upati na izvolitev. Vzemimo na primer dolgoletnega Debevečevega soseda Vatra Grilla, bivšega urednika E. — Ko je pred mnogimi leti kandidiral za državno postavodavko v Columbusu, je spravljal skupaj komaj dobrih enajst tisoč glasov; dočim je pri volitvah za mestna odbornika v naši 23. vardi potegnil komaj 600 glasov. Kako že pravi znan pregovor? O, že vem! — Ničče ni prerok v svoji domovini!

Peter Kopriva.

Moji doživljaji v Clevelandu

Cleveland, O. — Ne zato, da bi se pohujšali nad mano, temveč v opomin in svarilo — kakor tudi v spodbudo in razvedrilo, bom priobčevala svoje dogodkanje vsakih smernic in nesmotrenem bevskanju pri Proletarcu. Slednji me zadnje čase spominja na čemernegega starega psa, ki se jezi na ves svet in mrko renči pred se, ne da bi vedel, zakaj. Tudi ta številka štrglja oguljene rdeče kožuhe naših titopotnikov in kominformcev da veselje. Tudi Titovemu novemu pobratimu Lobju iz Blata izpraši komat sopotniško vest kakor se spodobi. Pa Proletarcu pove, da so ameriške socialistične organizacije v Zdr. državah v skupni izjavi obsodile sovjet-

Ker pa se s mnogimi bralci "Ameriške Domoine" prav nič ne poznamo, bom za uvod svojih "črtic" kakor bom imenovala svoje spise, se vam predstavila. Morda si boste ustvarili sodbo o moji osebi, prilično. Če me vpraša kdo: "Od kod s-

pa so mu nepoznani, brez interesa, zato ga pusti na mestu... Kdo neki pa ve, kake vzdihe in bolečine nosimo mi, komaj prišli naseljenci po ameriških leh. Enemu se izvija iz duše, drugemu iz srca, tretjemu morda iz pameti, ali obratno... taki "dih"! Samo potrpljenje, ljudje moji, pa bo bolje. Čas zaceli vse rane in ozdravi bolečini, čemu bi se trpili in samim sebi krajšali veselje in svobodni zrak?!

Kol'k' si stara, dva pehara, smo otroci rekli, tako zdaj rečem tudi jaz, — če bo kdo pa radoveden, pride naj k meni v vas, — da bo lahko me presodil k' ter na svetu bil je čas, ko sem se rodila.

Mojo poklic je v gospodinjstvu, moje razvedrilo v naravi in samozabavi: Pri pisanju, ročnem delu, pri knjigah in zadnji čas tudi z učenjem angleško-ameriškega jezika. O tem zadnjem, pa se pomenimo v kratkem.

Drugačnih poklicev nimam pri sebi, so pogrešani, kakor marsikaj, kar smo izgubili v burnih časih... Lahko bom pa še kakšen poklic "našla", ker sem "leđik in frej". Kandidatinja postanem lahko še kakega mandata, tudi brez državnih "volilcev." Juuuhaj, pa pojdemo naprej.

Sedaj me pa poznate do pičice, temeljitejšega poznavanja pa ni treba. No, še nekaj sem pozabivala povedati. Ime. Ker sem Dolenjka, sem lahko Micka, pa naj ostane pri tem imenu.

Rekla sem, da bom povedala, kako se "borim z angleščino". Oprostite samo mislila sem vam povedati. Mislim se pravi, nič vedeti, je domač pregovor. Jaz pa vseeno nekaj vem. Vem namreč, da je angleščina presneto trdi oreh, ali bolje rečeno trda lupina (zrna je mehko dovolj). Ko bi ti oreh morala z zobmi streti, kakor smo doma otroci delali z navadnimi orehi, o-j-jej, ne bi imela nobenega zoba več. Ta oreh pa razbijam z glavo. No, moja glava je trda ne bo jo konec. Ker pa je trda, gre pa nerado v njo, kar bi moglo iti. Ali nekaj pa le imam že v svoji bučki — i, a, — tako pa zna reči tudi osel. Ne smejte se mi, osel še nisem, če tudi znam samo ti dve črki po angleško. Počakajte, leto dni, pa vam bom povedala po angleško marsikaj lepega. Smili se mi samo naša Miss učiteljica, ko se tako ubija z menoj, abecednico. Komu pa naj se jaz smilim? Pa ne samo to; še in še so smole, ki se me drže. Drugič pa o teh.

Korajža in šnjat velja, so rekli ljudje. Pri meni tudi. V trdnem upanju, da bom nekoč že znala jezik... (svojeega znam že dobro obratati) sem začela študirati pa starost. Učenci smo pa pisani, kot metuljčki. Stari in mladi, luštni, in manj luštni, med katerim spadam samo jaz, smo v prvem razredu. Poslopje naše šole je grozno veliko in nudi streho premnogim telesom z dušami, poleg nas "preseljenčkov, še domačinom, vseh možnih strok učencem. Skoro bi se zgrubila, (enkrat sem se že) da me niso našli tavajoče po hodnikih, ki so se mi zdeli kakor zaračani, moji moji sošolci. Razred je zanimiv. Ne zato, ker sem jaz in kadar sem v njem, temveč, ker je res podoben učnemu prostoru. Tabli (2), klopi, ki so za mojo debelost nekam pretesne, slike, zemljevidi in kar se mi najbolj dopade, nabožna slika. Velika okna, ob enem sem jaz sedeča in kadar se mi izvije radi zadrege v nemanju globok vzdih, ga spustim skozi odprto okno, na cesto. Kadar je dar bom imela čas in priliko pisati.

Ker pa se s mnogimi bralci "Ameriške Domoine" prav nič ne poznamo, bom za uvod svojih "črtic" kakor bom imenovala svoje spise, se vam predstavila. Morda si boste ustvarili sodbo o moji osebi, prilično. Če me vpraša kdo: "Od kod s-

pa so mu nepoznani, brez interesa, zato ga pusti na mestu... Kdo neki pa ve, kake vzdihe in bolečine nosimo mi, komaj prišli naseljenci po ameriških leh. Enemu se izvija iz duše, drugemu iz srca, tretjemu morda iz pameti, ali obratno... taki "dih"! Samo potrpljenje, ljudje moji, pa bo bolje. Čas zaceli vse rane in ozdravi bolečini, čemu bi se trpili in samim sebi krajšali veselje in svobodni zrak?!

Mi Slovenci vinca ne prodamo, ko ga sami nimamo, veselje ob njem pa še poznamo, zato ga večasih pijemo. Ker vinca pijemo, dobre volje smo in vsakomu to povemo, skozi križe in težave, pot življensko vidimo in gremo.

Tako rečem jaz in ti, ki bil begunec si.

Vaša Micka

"Boj komunizmu"

Nekje na Gorénjskem je UDBA aretirala kmeta, ker je neprenehoma jokal in tožil o slabih časih. Opedljali so ga nekam proti Ljubljani — tako se je ljudem dozdevalo — natančno pa niso mogli dognati. Njegov oče, 70 letni strček, si je mnogo prizadeval, da bi našel njegovo bivališče. Napolil se je v Ljubljano in hodil od Poncija do Pilata, a zaman in brez uspeha. Naposled je le našel človeka, ki ga je pošušal in zmajal z rameni. — "Očka, kje je vaš sin, tega vam ne morem povedati. Izvedeti pa bi se dalo na glavnem trgu, ako tam zakličete na vse grlo 'boj komunizmu!' Če vam ne bodo takoj povedali, pa večkrat ponovite. Gotovo se vas bo kdo usmili ter vam pokazal pot za sinom."

Starec se je razveselil. Dospel je na označeno mesto in zaklical, kot mu je bilo naročeno. Takoj ga je zgrabil redar ter ga odvedel na stražnico — tja, kjer ima UDBA svoje pisarno. Pri zaslišanju se je izkazalo, da je siromak nasedel neznanemu šaljivcu, zato je bila obsodba izredno mila — globa 500 dinarjev. Možak je hotel kazni takoj poravnati, vzel je iz žepa bankovec za 1000 dinarjev, toda ničče mu ga ni mogel izmenjati. Rad bi se bil že rešil neznoznega ozračja, zato je tuhtal in premišljal, dokler se mu ni rodila srečna misel: "Veste kaj, tovariši," je rekel, "ako res že nimate drobiža, pa naj grem na trg in še enkrat ponovim tisto, kar sem poprej zaklical. Potem pa kar vse vzemite, saj ste nam tako že vse pobrali."

Odmevi iz Titovine ali gorke iz "raja"

Tito je dal zapreti "tovariša," katerega je pred letom sam postavil na boljše mesto. Najbrž pa mu je bilo žal in bi bil rad popravil, ako bi se bil tovariš vrgel predenj na kolena. Zato ga je posetil v ječi, misleč, da ga bo prosil odpuščanja. "No, kako si, tovariš?" ga je vprašal porgljivo. — "Pa dobro in hvala na pitanju," mu je odgovoril. "Bolje kao prije, dok sam vršio svoj posao." — "Pa zašto?" je vprašal Tito užaljen. — "No, sada ništa ne radim, a svejedno jedem," se je kaznjenec bridko pošalil. — Tito se je pobesil nos. "Čakaj, škodljivac naroda!" si je mislil in odšel iz ječe. Drugi dan je bil jetnik izpuščen na svobodo in postavljen nazaj na prejšnje mesto. V Titovini je vse tako "mnođro" urejeno, da ničče ne sme udobno živeti. Vsak dinar mora biti pristradan, orošen z znojem in ugližen s krvavimi žulji.

Kako je v Jugoslaviji

Poročali smo že, da je pred kratkim pribežal iz Jugoslavije znani dalmatinski politik Dr. Prvislav Grisogono. Listu "Osvojenje" v Londonu je dal tale odgovor o stanju v Jugoslaviji.

Ali je res, da se Titov režim, odkar je v sporu z Moskvo, ni prav nič spremenil in popravil?

Takozvana narodna sodišča delajo s polno paro, narodna milica, to je titovska žandarmerija, obkoljuje vasi in vodi ljudi na prisilno delo, žetev se nasilno rekvirira in nad celim narodom, nad vsakim državljanom leži strašna mora OZNE.

Kakšne so razmere v Jugoslaviji v primeri z lanskim in predlanskim letom?

Brali ste, da so povišali železniške tarife za 100%. Mislim, da je prav vsaka reč letos za mnogo odstotkov dražja kot je bila lani. Se huje je pa to, da vedno več potrebne blaga sploh ni več v prometu, na trgu. Ni glavnikov ni mila, ni toaletnega papirja, ni kuvert za pisma, ni trakov za čevlje, ni žiletk za britje, ni kravat, ni kozarcev, ni nožev in tako bi lahko našteval kar naprej. Ničče na zapadu ne more pojmiti v kakom stanju bede živi tam narod. Posebno ljudje in za meščanske ljudi. Pa tudi za delavce ni mnogo bolje. V Hrvaškem Primorju, v Splitu, v Dubrovniku ste poletni mogli vsak čas srečati kolone otrok, ki jih komunisti za parado vodijo na okrevanje na morje. Kdor le malo postoji in gleda to parado, mora takoj opaziti skrajno bedno obleko teh otrok in vidi, da vsaj četrtina teh — privilegiranih — otrok stopa v koloni — bosa.

Ali so se kaj pomirile razmere med Srbi in Hrvati?

Od začetka da. Narod je toliko trpel, da je na mnogo prejšnjih preprirov pozabil. Kasneje pa je zopet prišlo večkrat staro nasprotje do izraza. Režim sam to pospešuje. Šefi brigad na prisilnem delu so v Hrvatski pogosto Srbi a v Belgradu so Hrvati na mnogih vodilnih položajih. Zato preprost narod v Hrvatski govori, da je ta nesrečni režim srbski, v Srbiji pa pravijo, da ga vzdržujejo Hrvati.

Mislim pa, da se ne motim, če pravim, da se je v narodu Jugoslavije v teh petih letih okupacije in štirih letih komunistične diktature izvršila velika evolucija, ki je v temeljih izpremenila prejšnja mišljenja. Narod misli, da bi tudi v teh prilikah ne moglo priti toliko gorja nadenj, če ne bi bilo usodnega srpsko-hrvatskega spora. Brez sporazuma med Srbi in Hrvati se nikoli ne bomo osvobodili komunistične diktature in vsake druge diktature. Narod zato misli in želi naj ta nesreča iz preteklosti preneha biti glavna gonilna sila političnega delovanja. Narod je v skrbeh ali je politična emigracija zapazila to njegovo željo in skladno s tem tolmači njegovo razpoloženje.

Ali je res kot pravijo nekateri inozemci, da se je narod v Jugoslaviji nekako prilagodil sedanjemu režimu?

Ljudstvo, ki je imelo milijon in tri četrtine žrtev med vojno in od osvobodjenja sem, je spoznalo, da je noro povzročati nesmiselne nadaljne žrtve. Usoda Draže Mihajloviča, nadškofa Stepinca, Nikole Petkova, Maniua in kardinala Mindszintija je preveč svarilna. Padla je vera, da bi ljudstvu kdo od zunaj kaj pomagal. To pa še ne pomeni, da ni nič odpora poti režimu. Ljudje so se potuhnili, so nezadovoljni, se upirajo kjer in kakor morejo.

Kaj pa mladina?

Čitali ste o mladinskih procesih. Ni važno, da so te "zarote" bile večkrat naivne in slabo pripravljene. Ni važno kako te otroke državni tožilec obtožuje? Ni važno zakaj je v podnih slučajih slo. Važno je, da so ti mladi ljudje od 16 do 20 let pogumno in neustrašno obtoževali režim, da so bili do konca kolegialni, da so vztrajni in junaški. S tem so vzbudili občudovanje v javnosti. Ni več med mladino nikakega zanosa za sedanji režim, zanos in požrtvovalnost, sta prešla na drugo stran. Komunistični dijaki so redkost. Njih prezira okolica, posebno komunistične špiclje in ovalce med mladino. Režim, ki je te otroke kaznoval po deset in več let je samemu sebi napravil naslabšo uslugo. Med mladino tako ustrahovanje ne vžiga, le podžiga.

SPOMNITE SE S KAKIM DAROM SLOVENSkih BEGUNCEV!

ZBEGANO GNEZDO

POVEST

CVETA STOJANOVA

Izpustil jo je, zdela se mu je tako izčrpana in uboga, in Agata ni mogla nič več delati. Prenehala sta in odšla. Šla sta tiho do doma. Doma pa je stregla vsem sama in na Mateja posebno pazila. Tudi po večerji je prisleda k njemu v njegov sobi in ga gledala pri njegovem delu. Čez čas je opazila, da je vzel nov list papirja, začrtal zemljico, hišo in začel zarisavati vrt. Pri-maknila se je bliže in bila ganjena, ko je vedela, da je to Matejev tihi pogovor z njo. Pritegnil jo je toliko, da je vzela še ona kos papirja in risala svoj vrt. Ko sta končala, sta gledala, on nen vrt, ona njegovega. Zares je bil Matejev lepši. Ločil pa si takoj vrt moške zamisli od vrta ženske poezije: Matejev je bil arhitektonsko izveden s kamniti-mi stopnišči in zidanimi terasami, Agata pa je vzela vso sredino ploskve za trato, ki jo je obkrožalo grmičevje in jablane, v sredi trate pa je bil ba-zen. Potem je Matej znova ri-sal in združil obe zamisli v eno.

"Ali si že odpovedovala stanovanje?" je prišel Matej po-govor.

"Selili bi se sredi januarja, ali ne? Do februarja uredimo in takrat bi morda že lahko pri-čeli z delom na vrtu?"

"Ali se veselíš?" je pogledal Agato Matej.

"Najlepše je takrat, ko pričakuješ, ko še ni; kakor je najlepša pomlad, dokler je še ni in jo čutiš le v srcu."

Prijel jo je za roko in jo ho-tel pritegniti k sebi, ona pa je odkimala, se mu izvila in šla v drugo sobo.

In v taki pritanosti sta ži-vela dalje. Matej je slutil, da je nekaj zapravljal, in to ga je peklo. Hotel si je vse pridobiti nazaj, celo ponižal se je nekaj-krat, pa je bil osramočen. Aga-ta je ob večerih šivala, krpala nogavice in poslušala Maro, ki je v svoji sobi igrala klavir.

Tudi ta večer je pričela s šiv-anjem, ki pa ga je odložila, si pripravila pisemski papir in črnilo ter se zagledala proti za-štrtemu oknu. Nato je začela pisati. Obraz je oživel, zasijal v milini, ki je ni bil vajen. Tr-di izraz okrog ustn se je ču-dil v blaženem smehljaju. Ko je končala, se je naslonila na naslonjalo stola in se smehlja-la. Koliko časa je tako sedela pred pisalom, ni vedela. Začu-dila se je, da se je Matej že vrnil, stal poleg nje in gledal v pis-mo. Vstala je, on ba je se se-del na stol, katerega mu je Agata prepustila, vse brez besed, in bral:

"Preprosta sem in neučena in zdim se kakor beraček. Pa nikar ne bodite huđi, da Vam jemljem čas in Vas motim sredi Vašega dela! Saj velik člo-vek tega ženski ne zameri."

Kaj bo res rešeno vprašanje davkov šele z novim finančnim zakonom? Vem, da nima finančni minister skrbi za stanova-nje, ni mu treba misliti, kako bo plačal davke. Želim pa, da bi bil vsaj v sanjah vržen iz stanovanja na cesto, kakor so naši ljudje dnevno da bi se mu prav živo sanjalo, da ga pre-ganjajo davki, ki jih njegov razum ne more doumeti in jim naša pridnost ne more zadosti-ti. Potem bi brž spet imeli davčno prostost za nove hiše. In prav to si toliko želim.

Vidim Vas, da se mi smeje-te. Zato vem, da smem pove-dati, da se mi zde gospodje mi-nistri kakor listine, ki leže za-prašene po ministrstvih; ne di-hajo, ne govore, se ne smejejo in ne jokajo z nami. V Vas pa vidim človeka, ki gleda, vi-di, doživlja narod in poedinca.

In zdaj mi dovolite, da vam povem prav tiho, tako da še sa-ma ne slišim, da mi nepresta-vo prišepetava nemir: dav-ki, dav-ki! Veste vse . . . Dajte, recite, naj bom tiho."

"In komu je namenjeno to?" je pogledal Matej na Agato, ki je stala ob oknu in hotela pro-dreti s pogledom preko zastr-tih oken.

Agata je pristopila in poka-zala naslov na ovoju. Matej je gledal naslov:

"Kaj ga poznaš?"

"Poznam."

"Tega nisem vedel," je rekel zamišljeno, ne da bi bil uma-knil pogled z mize. Se se je iztrgalo iz njega: "Od kdaj ga poznaš?"

"Od tedaj, ko si prišel s skr-bjo o davkih." Še je ni pogle-dal. Agati je bilo mučno to izpraševanje, čeprav si je želela govoriti o tem.

"Kaj si mu že večkrat pisa-la?"

"Da. Večkrat."

"In ga poznaš osebno," jo je naglo pogledal.

"Poznam."

Matej je odšel v svojo sobo in se spet vrnil:

"Stara mati so umrli. In ma-ti želi, da jo pri pogrebu spremljam jaz. Ti pa se lahko pridružiš. Mini ali pa ostanesh doma."

"Kaj je mati tvoja žena? Po-tem je potrebno, da vem, kdo sem jaz?"

"S srcem sem pri materi, z dolžnostjo pa pri tebi," ji je mirno odgovoril Matej, ne da bi jo bil pogledal, in tudi vrat ni zaprl za seboj. Šel je do okna v svoji sobi, se naslonil s br-bom nanj in čakal, da pride Agata za njim. Prav tako se je Agata naslonila na omaro in čakala Mateja, da se vrne. Ugasnil je luč, tudi ona jo je ugasnila in Matej je slišal, ka-ko je šla tiho zapirat vrata. Od srčne bolečine ga je stisnilo v grlu. Ko pa je Agata osta-la sama, se je vrgla k svoji postelji na kolena in glavo za-rila v odejo. Ko je legla, je na pol sede na pol leže nepre-mično gledala v steno, ki jo je v temi komaj razločevala. Skle-nila je prste na roki, jih sti-snila in pretegnila sklenjene roke nad glavo, da so potem omahnile in padle kakor mrtve na odejo.

"Bog!" je v sebi zaklicala Agata. Stresel jo je notranji mróz, ki ji je skremžil obraz v jok brez lhtenja, brez solz; slišati je bilo le globoko zaje-manje sapa. Zaprla je oči in naslonila glavo na postelnjak.

Tudi Matej ni spal. Ležal je z rokami pod glavo. Ni občutil vulkana Agatine ljubezni, ki jo je tajil iz dneva v dan, ker so jo teptali v njegovi duši cesta, gostilna, mati, bratje in sestra.

(Dalje prihodnjč.)

KANADSKA AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Kanadskim dopisnikom na znanje!

Da ne bo v bodoče nobenega nesporazuma, smo se odločili, da ne bomo v bodoče priobčili nobenega dopisa iz Kanade, ako ne bo podpisan s pravim imenom in naslovom pisca. Kdor torej ne mara, da bi bilo njegovo ime priobčeno pod dopisom, naj ne pošilja, ker ne bo priobčeno.

Uredništvo.

Za hip smo šli pogledat v Kanado

(Nadaljevanje)

Lepo v miru smo zavživali svoje kosilo v kanadski restavraciji. V restavraciji je bilo vse polno praznega prostora. Samo strežkinja je bila pa naša družina in iz kuhinje je bilo slišati, kot bi se nekdo tam martral. To ni v kredit jedilnici, če je prazna popoldne. Pri Sornovih je pa tak drenj opoldne, da moraš čakati v vrsti za sedež. Kosilo ni bilo slabo in za mojo tovarišijo zelo poceni, ker račun je plačal gazda. Kakopak in menda ja.

Zadovoljni zunaj in znotraj smo naravnali našega pramčka proti Torontu in naš voznik jo je ucvrl po široki cesti, da se je kar kadilo za nami. Skoro sami smo bili na cesti tiste sobote. Prvič sem se vozil po tej moderni cesti in iskal sledove stare ceste, po kateri smo se včasih vozili tod. Po naseljih sem lahko zasledoval, kod smo se včasih vozili v velikih ovinkih, dočim je izpeljana nova cesta kar naravnost, ne oziraje se na to, če zadene kakšno mesto ali ne.

Ob cesti so se nam smejali bogato obloženi vinogradi. Vmes pa sadonosniki, polni žlahtnega sadja, ki so ga veje že komaj držale. Prosile so, naj vendar že pride kdo in pobe-re božje sadeže, da ne bodo ko-nec jemali. No, kmalu se bo-do začele stevovati roke in o-birati drevje, ki je letos tako bogato rodilo. Ob cesti so bile postavljene tu pa tam tržnice, ki so vabile popotnika, naj u-stavi in si nabere kar mu srce le počeli.

Ti kraji, od Niagare pa do mesta Hamiltona in še naprej do Londona, ki ležijo ob severnem obrežju jezera Erie, so menda edini obširni sadonosni-ki v Kanadi.

Nas ni zvalobilo k sebi žlahtno sadje, preveč smo hoteli, ker je bilo treba priti za dne v To-ronto. Ako ustaviš, se takoj zamudiš za pol ure in več. Naš, ki bo doma imel, se ni še nikoli tako dobro počutil, kot na tej vožnji. Poleg brata je sedal, ki je komandiral avto in kar skakal je na sedežu, kadar jo je praskal poslušni avto po 75 in 80 milj na uro. Dovolil sem jima to veselje, ker je bila ce-ni nikjer zapisano, ne kaj da je sta široka in prazna. Drugače in ne številka. Ampak ko vozi-

mo naprej, smo bili pa že pod našo številko.

"Nazaj!" sem ukazal in vsa-kemu posebej povedal svoje mnenje, ker noben ne pazi na hišne številke. Nobenega od-meva od moje ekspedicije. Strah in trepet prevladuje v našem občestvu. Da bi vsaj ka-teri zinil, da bi se lahko nekoli-ko spoprjeli v besedah.

Vozimo nazaj, da smo prevo-zili že precej nad našo iskano številko. Zopet sem zavpil v širni svet: "Nazaj!" Eddie je spet poslušno obrnil avto na-zaj. Ukazal sme vsem, naj ven-dar odprejo svoja polkna in naj gledajo po številkah, da vendar ne morem sam paziti na obe strani ceste. Da bodo, so obljubili, kakor se to spodobi od poslušnih otrok.

(Dalje prihodnjč.)

Naročnikom v Kanadi!

Knjigo "Črna maša" lah-ko naročite pri Miss Anici Dolenc, 1007 Lakeshore Rd., New Toronto, Ontario.

Dopisi in drugo

Šment, velika smola, kje - v Torontu!

Farma, Ont. — Že par dni me zelo prsti srbijo, da bi se zopet enkrat ogledal v našem tako priljubljenim časopisu. Ej, saj pri nas se imamo kar flet-no, ker smo že vse pridelke kar v najlepšem redu pospravili. — Velikokrat je bila srajčka mok-ra, ampak ne od dežja, pač pa od vročine in dela. Noja, to je že minilo, hvala Bogu! hudicu pa figo in še te ne zasluži.

Veste kaj? Včasih grem na ločin in se mi tudi posreči, da včasih kaj ustrelim, če ni preve-liko smole zraven, če pa je, po-tem je seveda tudi malo daljši nos.

Za praznik Kristusa Kralja sem bil povabljen v Torontu, da se udeležim slovenske akademi-je v čast Kristusu Kralju. Se-veda, kot sem že omenil, da ima-mo pri nas bolj malo dela, sem se povabil kaj rad odzval. Bil sem pač tudi ponosen, da se bo-je Torontanci zopet enkrat dvignili in tudi nekaj pokazali. Kakor sem slišal, je v Torontu kar precej Slovencev, med njimi je seveda tudi veliko Ribni-čanov, ki se pa štejejo kot "re-publikanci" in da jih je nekako 8 milijonov in en četrt z Mir-kotom na čelu, ki ga pa zdajne-čase ni nič več na spregled. Prav verjetno je, da se je kam zalju-bil, kajti zadnjo zimo ga je pre-cej zeblo.

Torej pa se peljimo v Toron-to, da bomo videli, kako bo kaj izpadla akademija. Kakor re-čeno, tako storjeno in pred cer-kvijo se je zbralo kar lepo šte-vilko ljudi. Ura je deset — sku-pina za skupino se pomika v cerkev, da najprej prisostvuje-mo sv. maši, nato pa se podamo v dvorano. Sedaj pa čujte in strmite vsi — pri pridigi (ozna-čeno je oz. razočaranje: "Aka-demija se ne bo vršila radi ne-predvidenih ovir. Ampak pre-slušajte, samo en mesec dni prej je bilo javljeno, da bo 30. okt. t. l. v Torontu akademija in da se ja čast Kristusu Kralju in da se ja vsi sigurno udeležite. . . Zato je pa, dragi rojaki, zelo žalostno in skoro bi rekel sramotno, da

radi par oseb pa akademija od-pade.

Tako rojaki, za danes, ker če bi kaj več načel, bi morda naš Japček dopis vrgel v koš. Noja, pa brez zamere, saj de-mokracija vlada še vseeno. Prav iskreno pozdravljam vse osobe pri Ameriški Domovini in sploh vse Slovence širom sveta. Bog vas živi! Smrt komunizmu, svoboda narodu!

Stanko Osa.

Tvoja pesem - mamica moja!

Coaldale, Alta.—Sleheri dan, ko lega name večerni pokoj za-čujem Tvojo pesem iz daljave, mamica moja. Odtrgan sem od Tebe in v moji duši se grmadi hrepenenja polna mera; ko je v meni nemira preobilo in bole-čine žgoca rana ne preneha peči, ko sem sam, sam brez dobrote, zakladov in ljubezni sreče, za-čujem Tvojo pesem. Pesem o ro-žah nikdar zvenelih, pesem travnikov in njiv, pesem godov in goric, pesem polj in vode in zemlje, dneva in noči, pesem ži-vljenja in blažene sreče — ma-ti, Tvoja pesem. Tokrat zakop-nim kakor otrok z žejnimi in lačnimi ustnicami, iščem, hre-penim in koprim po dobrote neizmerni slasti. Tvoja pesem mi je krepilo za dušo in telo, ne sanja, živi življenje razsipa-joče obilnosti, ki je samo pri Te-bi.

Ne najdem miru brez Tebe, zakaj moja kri piše nenasična tujina, moje srce je pohojeno kot cestni tlak, v moji duši ni miru, spokojnega veselja. . . Vse, prav vse se je zlomilo, ma-ti, v Tvojem otroku, ko je šel od Tebe v mrzlo daljavo, na pot v prepadu se končujočo, pot ne-mira, skrbi in tegobe.

Poslušam pesem Tvojega sr-ca in pijem radost Tvojega ži-vljenja. Lešiš mi rane grozno zevajoče, kot balzam dišeči in Tvoja misel mi krepí vero va-se, upanje daje v življenje, ved-no znova se porajajoči vir, ki prihaja iz Tvojih nikdar usah-ljivih korenin. In Tvoje ljubez-ni, o mati, ne manjka nikoli, ne umori je niti daljna tujina, ne sovraštvo hudobirje, ne hrup ne-mira, ne smrt, kot zver na člo-veka prežeda, ljubezni ni Tvo-je konec nikdar in nikjer.

Že noč mi zakriva dremotne oči in pesem se Tvoja izgublja, a Tvoja ljubezen vstaja v me-ni, kot biser, ki leska v tujini zgubiti ne more, ki ljudje in stroji, zlo in obup ga nikdar ne uničijo.

Teptaj me tujina, pij mojo kri do kaplje poslednje, vlij v moj žile strupa, stri mi tilnik, zažgi me v prah, vere ti materi-ne dane otroku pri prvem ob-jemu, upanja nje in ljubezni mero neskončno ne uničij nikdar. Zakaj, mater imamo, čeprav v daljavi in ti jo doseči ne moreš nikoli, nje, ki več je kot vsi za-kladi tvojih zemlja, ki višja je kot ponosno se dvigajoče glave tvojih gora, ki močnejša je, kot grmada nad sirotami se izliva-jočega zla, ki greh je ne prema-strmje vsi — pri pridigi (ozna-čeno je oz. razočaranje: "Aka-demija se ne bo vršila radi ne-predvidenih ovir. Ampak pre-slušajte, samo en mesec dni prej je bilo javljeno, da bo 30. okt. t. l. v Torontu akademija in da se ja čast Kristusu Kralju in da se ja vsi sigurno udeležite. . . Zato je pa, dragi rojaki, zelo žalostno in skoro bi rekel sramotno, da

moja ljubljena mati, za Tvojo 50 letnico.

Javor.

Višinski razlaga sovjetsko uporabo atomske energije

Washington. — Višinski je v političnem odboru Zveze Naro-dov kar iznenada imel daljši govor, v katerem je izjavil, da sov-jeska Zveza uporablja zaenkrat aomsko energijo samo za miro-ljubne gospodarske namene. Z aomsko energijo Rusi rušijo go-re, namakajo pušcave, čišajo planjave in jih spreminjajo v plodna polja, je dejal Višinski. Zagrozil pa je: Če bo treba, bo Sovjetska Zveza imela na zalogi tudi potrebno število atomskih bomb, da bo branila svoje interese. Takrat jih bo imela prav toliko, kolikor jih bo potrebova-la, pa prav nič več in nič manj.

— Premog so vporabljali Kitajci že davno prej, kot je bil isti znan zapadnemu svetu, kateremu je o tem povedal šele Marco Polo leta 1275.

MALI OGLASI

Poceni v Florido!

Samski moški se namerava pe-ljati z avtom v Florido. Rad bi dobil za spremstvo dve ali tri osebe, da bi bila družina in bi si delili stroške. Kdor bi to ho-tel, naj vpraša za naslov v ura-du tega lista. Odpotovali bi med božičem in novim letom. (225)

Sobo išče

Moški bi rad dobil sobo na vzhodni strani mesta med Ner-wood Rd. in 79. cesto. Ako je potrebno, ima svojo posteljo. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EX 1348.

Godbenik išče službe

Moški, ki igra na klavir in Solovox, želi igrati v gostilni. Zna slovenske in angleške melo-dije. Pokličite RE 1990. (224)

Pohištvu naprodaj

Divan in stol, peč, set za ku-hinjo (Club aluminum), 4 stoli in miza, 2 visoki svetilki, 1 mala mizica, 1 velika miza, 1 vacuum čistilec, 1 Apex pralni stroj. Vprašajte na 1140 Norwood Rd. zgorej po 6 zvečer. —(224)

CE KUPUJETE ALI PRODAJATE

zemljišče ali trgovino, se zglaste pri nas Tisovec Realty Realtor 1366 Marquette Rd. ENdciett 4936 (Tue.—X)

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike Šopke in cvetlice lahko brzojavimo na vse kraje Andy, Albin in Fred Thomas (Tomc), lastniki 15800 Waterloo Rd.—IV 3300

Mi pripravimo ZDRAVILA za Evropo MANDEL DRUG 15702 Waterloo Rd. Cleveland 10, Ohio

ZULICH INSURANCE AGENCY

FRANCIS ZULICH, agent Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, automobile in pohištvo. IVanhoe 4221 1811½ NEFF ROAD

NAZNANILO KANADSKIM SLOVENCEM!

Vsem našim naročnikom po širni Ka-nadi naznanjamo da je blagovilna pre-vezni zastopstvo za Ameriško Domovino naša odlična Slovenka, gđ. Anica Do-lenc.

Kanadski naročniki, novi in stari, naj torej pošiljajo naročilno za Ame-riško Domovino na njen naslov. Dopise, prejemne naslovov pa še nadalje na upravo Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio, USA.

Za vse informacije in naveste, naj bi gleda lista ali kraj drugega se roj-ki v Kanadi lahko obrnejo na gđ. Dolenc. Njen naslov je:

MISS ANICA DOLENC
Ontario Hospital, 1007 Lakeshore Road
New Toronto, Ontario, Canada

DO YOU GET VITAMINS?

Get more you do, (your body needs) couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel less than well.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your local store.

MISS LABORATORIES, INC., New York, N.Y.

POLOM

POSLOVENIL VLAD, LEVSTIK

Vznesen, se je ganil 106. polk. Med prvimi se je s šalami dvignila Beaudouinova kompanija. Vojaki so govorili, da so zarjaveli, da imajo glino v sklepih. Pa že ob prvem koraku so se morali vreči v zakop, ki so ga našli pred seboj, tako živahno je postalo streljanje. In s sključenim hrbtiščem so šli naprej.

"Fant", je dejal Jean Maurice, "pazi! To bo pasje delo... Ne kaži konca svojega nosu, ker bi ti ga gotovo odbili... In dobro stiskaj kosti pod kožo, če jih ne maraš pustiti na poti. Kdor ostane tukaj živ in zdrav, se lahko šteje srečnega."

Maurice ga je komaj slišal v bučanju in hrupu množice, ki mu je polnil glavo. Nič več ni vedel, če se boji ali ne, tekkel je, nešen od galopa ostalih, brez osebne volje, z edino željo, da bi bil takoj vse končano. In tako docela je bil samo val v tem hudourniku, da je na koncu jarka, kjer jih je vsled golega ozemlja, ki je še ležalo pred njimi, mahoma vrglo nazaj, takoj začutili, kako ga grabi panika in kako je pripravljen bežati. To je bil nebrzdani nagon njegovega bitja, upor mišic, ki so se pokorile vsakemu dihu. Že so se vojaki obračali nazaj, ko je pridiral polkovnik:

"Dajte, otroci, ne storite mi te žalosti! Saj se vendar ne boste kazali strahopetnih!... Mislite na to, da 106. polk še nikdar ni bežal; vi bi bili prvi, ki omadežujete našo zastavo."

Poganjal je konja, zastavljal bežečim pot, našel za slehernega par besed in govoril o Franciji z glasom, ki je drhtel od solz.

Poročnika Rochasa je to tako ganilo, da ga je pograbil strašen srd; dvignil je meč in pričel klestiti vojake kakor s palico.

"Mrhe umazane, z brcami v zadnjico vas poženem tja gor! Ali boste ubogali, ali pa razbijem butico prvemu, ki pokaže pete!"

A ta nosilnost in priganjanje vojakov z brcami se je protivilo polkovniku.

"Ne, gospod poročnik, tudi tako pojdejo vsi za menoj... Kaj ne, otroci, saj ne boste pustili svojega starega polkovnika, da bi se sam ruval s Prusi?... Naprej, tja gor!"

Pognal je konja, in zares so mu sledili vsi; tako zelo so jih zadele njegove vrle očetovske besede, da ga ni mogel zapustiti nihče, kdor ni hotel biti malopridnež. Sicer pa je on edini na svojem visokem konju mirno jezdil po goli zemlji, dočim so se vojaki razkropili v strelne vrste, izkoriščaje vsako najmanjšo zaščito. Ozemlje se je dvigalo; ostajalo je pač še petsto metrov strnišč in repnih njiv, preden so mogli dospeti na Kalvarijo. Namesto klasičnega naskoka, kakršnih vrši na vajah v brezhbičnih vrstah, si videl kmalu le še skrivljene hrbte, gibajoče se tesno ob zemlji, vojake, osamljene ali v skupinah, ki so z globčnostjo ali zvižajo hiteli na Kalvarijo, zdaj plazeči se po tleh, zdaj v neadnih skokih kakor žuželke. Sovražne baterije so jih morale videti; granate so tako pogostoma razrivale tla, da je pokalo brez prestanka. Pet mož je bilo ubitih, nekemu poročni-

ku je raztrgalo život. Maurice in Jeanu je bilo dano, da sta dospela do grmovja, za katerim sta mogla teči, ne da bi jih kdo videl. Vendar pa je priletela krogla enemu njunih tovarišev v senca, da jima je padel pod nogo. Morala sta ga odriniti. Toda nrtvi zdaj niso več šteli, prežeč jih je bilo. Groza bojišča, ranjene, ki sta ga videla, kako je tulil in si z obema rokama iščal čeva nazaj, konj, ki se je strtimj bedri še vlekel dalje, ves ta strašni smrtni boj jih naposled ni več pretresal. In trpela sta samo od moreče vročine opoldanskega solca, ki jima je razjedalo rane.

"Ali me žejta!" je zastokal Maurice. "Tako mi je, kakor da bi imel milo v grlu. Ali ti ne čutiš tega smodljivega vonja kakor po sežgani volni?" Jean je zmajal z glavo. "Pri Solferinu je tudi tako dišalo. Morda je to duh po vojski... Počakaj, jaz imam še žganja, priveževa si dušo." Za grmovjem sta se mirno ustavila za kratek hip. Toda žganje, ki ju je žgalo v želodcu, namesto dabi utolažilo žejo. Ta smodljivi okus po ustih je bil neznošen. Sicer pa sta bila tudi od gladu na pol mrtva; rada bi bila vgriznila v tisti pol hleba, ki ga je nosil Maurice v telečnjaku, pa bilo je nemogoče. Ob grmovja so neprestano prihajali za njima drugi ter jih rinili naprej. Naposled so skokoma vzeli poslednjo brežino. Zdaj so bili na planoti, prav ob znožju Kalvarije z njenim starim križem, razjedenim od vetra in dežja, med dvema mrtvima lipama.

"Ah, le pogum! Zdaj smo tu!" je kričnil Jean. "A glavno je, da tudi ostanemo!"

Prav je imel; kraj ni bil ravno poseno prijeten, kakor je opozoril Lapouille z bolestim glasom na občo veselost kompanije. Vsi so se zopet iztegnili po mehkem strnišču; a vseeno je bilo ubitih še troje mož. Tu gori je vladal pravcat razbrzdani orkan; granate so v toliki množini prihajale iz Saint-Menges-a, Fleigneux-a in Givonne, da se je zemlja kadila, kakor pod silnim hudournim dežjem. Postojanke očitno ni bilo mogoče dolgo držati, razen če bi prav kmalu prišlo topništvo podpirat čete, izpostavljene s takšno blazno predrznostjo. Govorili so, da je general Douay ukazal baterijama rezervnega topništva, naj se pomakneta naprej; in vojaki so se vsak trenotek plašno ozirali, v pričakovanju topov, ki jih pa ni bilo.

"To je smešno, v resnici smešno", je ponavljal stotnik Beaudouin, ki je bil zopet pričel svoj nemirni izprehod. "To ni nič, da pošljejo polk takole v zrak, ne da bi ga takoj podprli."

Takrat je zapazil na levi zarazo v ozemlju; zaklical je Rochasu:

"Čujte, gospod poročnik, kompanija bi mogla leči tja-le."

Rochas, ki je nepremično stal pokoncu, je skomizgnil z ramami:

"Ah, bežite, gospod stotnik, tu ali tam, stvar je ista... Najboljše je še, da se človek ne gane."

Stotnik Beaudouin, ki nikoli ni preklinjal, se je zdajci razjezil:

"Toda bogme, saj nas bo vse odnesel vrag! Tako se vendar ne moremo dati pobijati!"

Ostal je trdovraten; sam se je hotel prepričati o boljšem mestu, ki ga je naznačeval. Ni pa še storil desetih korakov, ko je izginil v nenadnem puku, desno nogo razbito od granatnega drobca. Tebebil je na hrbet in ostro zakričal, kakor presenečena ženska.

"Tega se je bilo nadejati", je zamrmal Rochas. "Preveč postopati ni prida; kar mora človek pogoltniti, mora pač pogoltniti."

Nekaj vojakov kompanije je vstalo, ko so videli stotnika pasti; in ker je klical na pomoč ter prosil, naj ga odneso, je stekel Jean k njemu, in Mau-

rice mu je nemudoma sledil. "Prijetelji, za božjo voljo, ne zapustite me, nesite me k ambulanci!"

"Zlodja, gospod stotnik, to ni lahka reč... A poizkusimo veseno..."

Že sta se bosvetovala, kako bi ga prijela, ko sta zagledala dvoje nosilcev, ki se je zdelo, da v zaščiti grmovja, ob katerem sta prišla onadva, čakata posla. Z odločnimi znamenji sta jih pripravila do tega, da sta se približala. Ako bi brez zlega naključja dospela do ambulance, je bil stotnik otet. Toda pot je bila dolga in železna toča je prihajala čimdalje hujša.

Ko sta posilca odnašala stotnika, sta mu krepko ovila nogo, da bi imela več opore, in ki se je držal z vsako roko enega njiju za vrat, sedeč jima na sklenjenih rokah, je prihajal

polkovnik de Vineuil. Poznal je mladega moža že iz njegovega izstopa iz vojne šole v Saint-Cyr-u; imel ga je rad in je bil zdaj zelo ganjen.

"Ubogii fant, bodite pogumni... Saj ne bo hudega, rešili vas bodo..."

Kapitan je zamahnil, z olajšanjem, kakor da ga je naposled vendar že enkrat navdal velik pogum.

"Ne, ne, zdaj je pri kraju, in ljubše mi je tako. Neznosno je le čakanje usode, ki se ji ni moči ogniti."

Nosilca sta ga odnesla, in sreča jima j dala, da sta brez zapreke odsegla grmovje, po katerem sta jo naglo ubrala s svojim bremenom. Ko jih je videl polkovnik izginiti za skupno dreves, kjer je stala ambulanca, si je pomirjen oddahnil.

(Dalje prihodnjt)

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresti

nečlanom po 5% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnicu odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

Beg v svobodo... Slika nam predstavlja begunsko družino, ki si z vsemi močmi in naglico pomaga čez mejo iz Vzhodne zone Nemčije, ki je pod "železno zaveso", v britansko zono pri Helmstedt. Hans Lukoschek, minister za begunce v Zapadni zoni Nemčije je izjavil, da sedaj, ko je Vzhodna zona, ki je pod upravo Rusije, dobila komunistično upravo, pričakujejo še mnogo več beguncev od tam.

JUTRO BREZ SONCA

(IVAN JONTEZ)

Je naslov novemu, nadvse zanimivemu izvirnemu romanu, ki izide v začetku decembra.

ROMAN OPISUJE LJUBEZEN DVEH MLADIH LJUDI, MILANA IN OLGE IN NJUN BOJ ZA SVOBODO IN LEPŠE ŽIVLJENJE.

Napeto dejanje... romantična ljubezen dramatični zapletljaji... pretresljiv finale!

Krasno vezana knjiga z lepo, pomenljivo umetniško sliko na platnicah, ki je sama vredna cene knjige.

ZELO PRIMERNO DARILLO ZA PRAZNIKE!

Cena \$3.00 — Po pošti \$3.25 — V Kanado po pošti \$3.50 Denar je poslati z naročilom!

KNJIGO LAHKO NAROČITE ŽE ZDAJ PRI AMERIŠKI DOMOVINI

—AND THE WORST IS YET TO COME

—in najhujše šele pride

G. WHISKERS

1876

1949

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zalostnega in globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je nemila smrt vzela iz naše srede našega dobrega očeta

FRANK PERME

ki je tako nenadoma preminul, nas zapustil in se preselil v večnost dne 30. avgusta 1949 v starosti 73 let. Pokojni je bil doma iz Šmarja na Dolenjskem.

Pogreb se je vršil dne 2. septembra iz Mary A. Svetek pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete in po opravljeni sveti maši zadušnici je bil prepeljan na pokopališče sv. Pavla, kjer je bil položen k večnemu počitku.

Tem potom se želimo prav pristočno zahvaliti Rev. Ruparju za opravljeno pogrebno sv. mašo in druge cerkvene obrede.

Naša iskrena hvala vsem številnim prijateljem, ki so blagopokojnemu v zadnji pozdrav okrasili krsto s tako krasnimi vencii. Enako lepa hvala vsem, ki so darovali za svete maše, da se bodo brale za mir in blag pokoj njegove duše.

Prisrčna hvala vsem, ki so ga prišli kropiti in se posloviti od njega, ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi vsem, ki so se udeležili maše in pogreba, ter ga tako spremili na njegovi zadnji poti do groba. Lepa hvala članom društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, Catholic Order of Foresters št. 1690, za skupne molitve in tako veliko udeležbo pri pogrebu; še posebna hvala pa nosilcem krste.

Lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile pri pogrebu brezplačno na razpolago. Prisrčna hvala dobrim sosedom, ki so nam bili v toliko pomoč in tolažbo v teh žalostnih dneh.

Prav lepa hvala Mary A. Svetek pogrebniemu zavodu za vso tako vpludno pomoč in postrežbo ter tako lepo urejen pogreb.

Tebi, predragi nam nepozabni oče, končalo se je Tvoje zemeljsko trpljenje, odšel si od nas v neskončno večnost. Mi sedaj ob Tvojem svežem grobu Ti še želimo: počivaj mirno v hladnem grobu in plačilo večno živaj.

Zalujoči ostali:

TONY in FRANK, sinova
MARY in BERTHA, hčere

VNUKI, VNUKINJE in DRUGI SORODNIKI

Cleveland, Ohio, 15. novembra 1949.